

Perspectiefnota 2013-2016

Rapportage over relevante ontwikkelingen

“Maatschappelijke, bestuurlijke en financiële ontwikkelingen die van belang zijn in meerjarenperspectief, die ofwel actie verlangen bij de nieuwe programmabegroting ofwel waarvan actie op termijn nodig is”.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Richtinggevende uitspraken programmabegroting 2013-2016	4
3	Inhoudelijke verkenningen 2013-2016	5
3.1	Pijler sociaal	5
3.2	Pijler ruimte.....	10
3.3	Pijler Economie.....	12
3.4	Pijler Bestuur	13
4	Financiële verkenningen 2013-2016	15
5	BIJLAGEN	17
5.1	Ombuigingstaakstellingen 2013 t/m 2015	17
5.2	Visie/ambities en ontwikkelingen.....	18

1 Inleiding

Een nieuwe opzet van de perspectiefnota

De perspectiefnota is in de planning en controlcyclus het document waarin de maatschappelijke, bestuurlijke en financiële ontwikkelingen geschetst worden in relatie tot de begroting. Het gaat om ontwikkelingen die actie verlangen bij de nieuwe programmabegroting of waarvoor op termijn actie nodig is, zowel inhoudelijk als financieel. Op basis van deze ontwikkelingen kan de raad richtinggevende uitspraken doen voor de opzet en invulling van de programmabegroting die door het college wordt opgesteld.

De opzet van de perspectiefnota is veranderd ten opzichte van vorig jaar. Eén van de opdrachten uit de programmabegroting voor 2012 is om de planning en controlcyclus te vereenvoudigen, waaronder de perspectiefnota. Daarover is overleg geweest met de raadscommissie Planning en Control. Uitgaande van de praktijk van de laatste jaren is de perspectiefnota omgezet naar een rapportage over maatschappelijke, bestuurlijke en financiële ontwikkelingen. Deze rapportage legt het college ter bespreking voor aan de raad. In het begeleidende raadsvoorstel worden zo nodig gewenste richtinggevende uitspraken van de raad gevraagd voor het opstellen van de programmabegroting. De raadsbehandeling van de rapportage kan leiden tot aanwijzingen voor het opstellen van de begroting.

Collegeakkoord versus perspectiefnota

De kern van het politiek handelen is de uitwerking van het collegeakkoord. Dit akkoord geeft een verdere invulling aan en uitwerking van de visie en ambities van de gemeente in deze bestuursperiode (2010-2014). Rekening is gehouden met de toen (2010) bekende en te verwachten ontwikkelingen. Met het collegeakkoord geven de partijen aan welke speerpunten van beleid voor de betreffende raadsperiode van belang zijn. Via het collegeprogramma vindt er een nadere concretisering van deze speerpunten plaats naar te bereiken resultaten. Zo nodig geeft het college bij de Perspectiefnota aan welke elementen een nadere kaderstelling behoeven. De beoogde resultaten uit het collegeprogramma worden opgenomen in de programmabegroting waarin het te ontwikkelen en uit te voeren beleid in meerjarenperspectief beschreven staat. Afhankelijk van wet- en regelgeving, het financiële perspectief en de personele capaciteit kunnen zaken aangepakt worden en kan er ingespeeld worden op actuele zaken als die zich voordoen.

2 Richtinggevende uitspraken programmabegroting 2013-2016

In de twee hierna volgende hoofdstukken leest u de inhoudelijke en financiële verkenningen voor de periode 2013-2016. Daarnaast is ter informatie in een bijlage een samenvatting toegevoegd van de gemeentelijke visie en de ambities en een korte schets van algemene maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen.

Van belang bij de perspectiefnota is of de beschreven ontwikkelingen acties verlangen gericht op aanpassing/bijstelling van bestaand beleid of inzet van nieuw beleid.

Uit de voorliggende beschreven ontwikkelingen komen twee richtinggevende uitspraken in beeld die betrokken dienen te worden bij de voorbereiding van de nieuwe begroting.

De overige besluitvorming van de raad vindt fasegewijs plaats in de verdere inhoudelijke ontwikkeling van de beleidsonderwerpen of bij volgende begrotingen, omdat zaken nog niet duidelijk zijn.

Conclusies en richtinggevende uitspraken

Financieel meerjarenperspectief

Het is op dit moment niet zinvol een nieuwe financiële meerjarenbegroting op te stellen voor de periode 2013-2016. De onzekerheid over de ontwikkeling van de algemene uitkering is, als gevolg van de voorgenomen rijksbezuinigingen, zo groot dat geen berekening gemaakt kan worden van de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Het effect van de rijksbezuiniging op het gemeentefonds kan voor de gemeente Epe variëren van enkele tonnen tot maximaal 2 miljoen. Bovendien is het op dit moment niet noodzakelijk om diverse scenario's voor te bereiden. In de vorige meerjarenbegroting zijn financiële buffers opgebouwd waarmee tegenvallers geheel of gedeeltelijk kunnen worden opgevangen. Daarnaast beschikt de gemeente over voldoende reserves waarmee de gevolgen van een eventuele forse rijksbezuiniging tijdelijk opgevangen kunnen worden. Hiermee kan tijd en ruimte gecreëerd worden om eventueel aanvullende maatregelen voor te bereiden en uit te werken.

Uitspraak raad: Het is nog niet bekend welke invloed de voorgenomen rijksbezuinigingen op de algemene uitkering voor de gemeente heeft. Dit is reden om vooralsnog het financieel meerjarenperspectief 2012-2016 te handhaven bij de voorbereiding van de programmabegroting 2013-2016 en geen extra ramingen op te nemen voor aanvullend nieuw beleid of uitbreiding van bestaand beleid.

Toekomstbestendige (dorps)accommodaties

Bij wijk- en buurtgericht werken draait het om het bevorderen van de leefbaarheid. De aanwezigheid van basisvoorzieningen, waarvan (dorps)accommodaties ook deel uit maken, is van wezenlijk belang. Multifunctioneel te gebruiken accommodaties in de dorpen en wijken dragen bij aan het wijk- en buurtgericht werken (ontmoetingsfunctie), daarbij gebruik makend van bestaande accommodaties en de natuurlijke plekken van samenkomst (o.a. scholen, buurthuizen, sportkantines).

Bij het aanpassen van accommodaties aan de nieuwe eisen vanuit wijkgericht werken kan het onder meer gaan om verbouwingen en onderhoud, maar ook om het afstoten van accommodaties.

Uitspraak raad: In de uitwerking van het wijk- en buurtgericht werken hebben (dorps)accommodaties een belangrijke bijdrage in het stimuleren van ontmoeting tussen mensen. Het vraagt daarop toegeruste accommodaties in de dorpen en wijken. Wanneer de financiële mogelijkheden zich voordoen is het wenselijk om met voorrang een start te maken met het reserveren van middelen voor het toekomstbestendig maken van accommodaties in het basisvoorzieningenaanbod vanuit het perspectief van wijkgericht werken. Bij de toekenning van middelen krijgt dorpscentrum de Hezebrink te Emst prioriteit.

3 Inhoudelijke verkenningen 2013-2016

De indeling van dit deel, dat gaat over inhoudelijke verkenningen, is gelijk aan de pijlerindeling van de programmabegroting (sociaal, ruimte, economie en bestuur). Beschreven worden de ontwikkelingen die ofwel actie verlangen bij de nieuwe programmabegroting ofwel waarvan actie op termijn nodig is. In het kort wordt de relevante ontwikkeling beschreven, de aandachtspunten voor de gemeente, de verhouding tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel) en tot slot of er een raadsbesluit nodig is.

3.1 Pijler sociaal

Decentralisatie jeugdzorg / Centra voor jeugd en gezin	Pijler: Sociaal
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Het Kabinet wil alle taken op het gebied van jeugdzorg (jeugd ggz, provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en licht verstandelijk gehandicapte jeugd) overhevelen naar de gemeenten. De verantwoordelijkheid voor zorg aan jeugd en gezin komt vanaf 2015 in zijn geheel bij de gemeenten te liggen. De Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) gaan daarbij dienen als front office voor alle jeugdzorg.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
Met de decentralisatie van de jeugdzorg krijgen de gemeenten er een omvangrijke taak bij. Voor een effectieve uitvoering van deze taak ligt het voor de hand om in regionaal verband te bezien hoe de taak in te voeren. Veel betrokken partijen zijn op regionale/provinciale schaal georganiseerd. De uitwerking van de Kabinetsplannen zullen verder richting geven aan hoe een en ander vorm te geven. De overdracht gaat gepaard met een efficiencykorting op de beschikbare budgetten van zo'n 10%. Twee inlooppunten van het CJG in Epe gaan het voorportaal vormen voor de jeugdzorg conform het voorgenomen rijksbeleid. Het Rijk stelt budget beschikbaar via het gemeentefonds om het CJG zich te laten ontwikkelen en voorbereiden op de nieuwe taken. Daarnaast ontvangt de gemeente een invoeringsbudget voor de decentralisatie van de jeugdzorg.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)</i>	
De decentralisatie van de jeugdzorg past inhoudelijk in de Eper Sociale Agenda. Een doelstelling van het nieuwe jeugdzorgstelsel is bijvoorbeeld om jeugd en gezin preventieve ondersteuning te bieden, waar mogelijk met behulp van de sociale omgeving. Specialistische zorg wordt alleen geboden wanneer het echt nodig is. De decentralisatie betreft echter ook een omvangrijk en nieuw gebied voor gemeenten, waar nieuw beleid voor ontwikkeld moet worden. Een nauwe relatie ligt er met het integrale jeugdbeleid. Daarnaast zijn er verbanden met de ontwikkelingen passend onderwijs, komst van de Wet werken Naar Vermogen en overheveling van de AWBZ-begeleiding naar gemeenten. Budgettair gezien is er nog geen duidelijkheid over de hoogte van de middelen die naar de gemeenten komen.	
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i>	
De stelselwijziging gaat gepaard met de overheveling van budgetten en de uitvoering van nieuwe taken. Het is op dit moment wachten op een verdere concretisering vanuit het Rijk. De overdracht van deze taken vindt plaats met een korting op de budgetten die wordt doorgegeven aan het taak/werkveld.	

Decentralisatie AWBZ-begeleiding	Pijler: Sociaal
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Het Rijk hevelt vanaf 2013 de functie Begeleiding over van de landelijke AWBZ naar de lokale, gemeentelijke Wmo. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger. Daarom is de gemeente de overheid waar deze vorm van ondersteuning het beste kan worden geboden. Rekening houdend met lokale structuren en de persoonlijke situaties van de burgers kan op maat ondersteuning geboden worden. Begeleiding valt uiteen in twee onderdelen: 'Begeleiding individueel' wordt ingezet voor onder andere woonbegeleiding of thuisbegeleiding. Onder 'begeleiding groep' vallen onder andere verschillende soorten dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking, voor mensen met een psychische of psychiatrische beperking en dagopvang voor ouderen met lichamelijke en/of psychogeriatrische beperkingen. Het gaat naar schatting om 450-600 inwoners binnen de gemeente Epe. Het Ministerie van VWS streeft ernaar dat op 01-01-2013 de nieuwe cliënten een beroep kunnen doen op de Wmo. Op 01-01-2014 volgen de bestaande cliënten.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
De invoeringsdatum is nog onzeker en het budget voor de gemeente is nog niet bekend. Uit de informatie die al wel bekend is, komt naar voren dat het gaat om een nieuwe doelgroep met uiteenlopende leeftijd en problematiek. Bijvoorbeeld mensen met fysieke beperkingen, verstandelijke beperkingen, dementerenden en mensen met psychiatrische problemen. De begroting Wmo zal naar verwachting meer dan verdubbeld worden. Het Rijk past een efficiencykorting van 5% toe op het over te dragen budget. Afhankelijk van het landelijk budget en de verdeelsleutel kan het gaan om 4-6 miljoen per jaar voor de gemeente Epe. Om deze verdubbeling van budget in de uitvoering weg te zetten, zal de gemeente (o.a. in het licht van onze visie op regie) samenwerking met externe partners moeten zoeken.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)</i>	
De decentralisatie van AWBZ-begeleiding past in de Eper Sociale Agenda. De taken in het kader van "begeleiding" vallen binnen de onderdelen "ondersteuning" en "zorg". Sommige burgers hebben een ondersteuningsvraag, maar burgers met zwaardere of complexere problematiek hebben een (vaak blijvende) zorgvraag.	
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i>	
Het betreft nieuw beleid. Dit wordt fasegewijs aan de raad aangeboden.	
Passend onderwijs	Pijler: Sociaal
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Door de toenemende verwijzing naar het speciaal (basis- en voortgezet) onderwijs en de leerling gebonden financiering is de betaalbaarheid en de beheersbaarheid van het huidige stelsel van onderwijsondersteuning ter discussie komen te staan. Met ingang van augustus 2013 wordt daarom de wet voor passend onderwijs van kracht. Passend onderwijs betekent dat aan alle leerlingen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs moet worden geboden. Dat kan zijn in het regulier onderwijs, maar ook in het speciaal onderwijs. Onderwijs en onderwijszorg (incl. jeugdzorg en CJG) worden daarbij onlosmakelijk met elkaar verbonden. Doel van passend onderwijs voor alle kinderen en jongeren (2 tot 23 jaar) is: meer jongeren behalen een startkwalificatie (1), meer jongeren verwerven duurzaam een inkomen uit arbeid (2), meer jongeren participeren actief in de samenleving (3).	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
Leraren en schoolleiders krijgen in het nieuwe stelsel een centrale rol. Zij staan dichtbij de leerlingen en weten welke behoeften leerlingen hebben. Scholen stellen eens in de 4 jaar een zogenaamd schoolondersteuningsprofiel vast. Daarin legt de school vast welke extra ondersteuning zij kan bieden. Daarbij ligt de nadruk op preventie en minder op zorg.	

Dit vraagt een nieuwe benadering om de expertise van het speciaal onderwijs en jeugdzorg school- en thuisnabij in te zetten. Het CJG (waar de gemeente verantwoordelijk voor is) krijgt een belangrijke rol in het passend onderwijs. Nieuwe en flexibele onderwijs- en zorgarrangementen stellen daarnaast ook eisen aan flexibel gebruik van een schoolgebouw. Als scholen in staat zijn om meer kinderen met een extra zorgvraag passend onderwijs te bieden op reguliere scholen, moet de kwaliteit van de huisvesting hiermee in overeenstemming zijn. Hierbij moet tevens rekening gehouden worden met een terugloop van het leerlingenaantal. Tot slot is een goede afstemming tussen schoolbesturen en gemeenten noodzakelijk. Voor Epe geldt dit met name, omdat er sprake is van meerdere samenwerkingsverbanden in relatie tot verschillende regio's. De gemeente Epe valt onder het samenwerkingsverband "Zorgkoepel" Noord West Veluwe voor wat betreft het basisonderwijs. Het voortgezet onderwijs valt onder samenwerkingsverband Apeldoorn en omstreken. Dit is een keuze van het Rijk.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

De huidige "Weer Samen Naar School" verbanden zullen verdwijnen. Passend onderwijs heeft een relatie met de decentralisatie jeugdzorg. Ook kan passend onderwijs een gevolg hebben voor het leerlingenvervoer (lagere kosten door minder vervoersbewegingen naar het speciaal onderwijs, hier ligt al een gemeentelijke taakstelling). Het samenwerkingsverband voert met de gemeente op overeenstemming gericht overleg over het onderwijszorgplan. Schoolbesturen als gemeente hebben belang bij een goede afstemming van onderwijs op jeugdzorg. Bij de decentralisatie jeugdzorg zal de regie rol van de gemeente toenemen. Ook liggen er beleidsverbanden op het gebied van leerplicht, voortijdig schoolverlaten, jeugdgezondheidszorg en de WMO.

Besluit van de raad nodig: Nee

De komende tijd wordt de impact en vorm van passend onderwijs verder duidelijk vanuit het Rijk.

Ontwikkelingen binnen het domein veiligheid

Pijler: Sociaal

Korte beschrijving ontwikkeling.

Eind 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's in werking getreden en de hieraan verbonden uitvoeringsbesluiten. De wet regelt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder een regionaal bestuur. De Veiligheidsregio Oost-Gelderland heeft eind 2011 een plan van aanpak vastgesteld. In het regionaal beleidsplan 'Hoe veilig is veilig' wordt het beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio voor een periode van vier jaar beschreven en de daaruit voortvloeiende activiteiten tussen 2012-2015. Het plan is gebaseerd op de ambitie om een maatschappelijk aanvaardbaar niveau van veiligheid in de regio te bereiken. De regionalisering van de brandweezorg (verantwoordelijkheid van gemeente naar veiligheidsregio) vloeit ook voort uit deze wet. Het Rijk bereidt daarnaast de komst van een nationale politie voor: landelijk één korps en één korpschef. Daarbij ontstaan 10 regionale eenheden met daarbinnen basisteams. Het huidige team Epe-Heerde-Hatterte wordt uitgebreid met het grondgebied van de gemeenten Oldebroek, Elburg en Nunspeet tot het basisteam Veluwe-Noord.

Aandachtspunten voor de gemeente.

De nieuwe eisen rond rampen vragen een verdere ontwikkeling van de gemeentelijke rampen- en crisisorganisatie. De realisatie van de overdracht van de verantwoordelijkheid over de brandweezorg van gemeente naar regio vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling VNOG en vervolgens praktisch op basis van een ontvlechtsplan. De gemeenteraad stelt elke vier jaar een integraal veiligheidsplan vast. De gemeente Epe heeft momenteel al een meerjarenkadernota integrale veiligheid vastgesteld. Dit wordt omgevormd tot een nieuw, regionaal veiligheidsplan met ruimte voor specifieke lokale veiligheidsprioriteiten. Hierbij valt in Epe te denken aan de huidige prioriteiten jeugd en veiligheid en een veilige woon- en leefomgeving. Ook is aandacht voor natuurbranden en veiligheid op recreatieparken gewenst.

Aandachtspunten binnen de brandweezorg zijn de werkkostenregeling, ontwikkeling BTW-heffing, samenvoeging van meldkamers, de invoering van het PPMO (Periodiek Preventief Medisch Onderzoek Brandweer), minder inkomsten uit regionaal meldsysteem, harmonisering vergoedingsregeling vrijwillige brandweer.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

Er is sprake van een wettelijke taak. Het uitwerken en invoeren van voornoemde zaken vindt budgettair neutraal plaats. In de gevallen dat dit niet mogelijk blijkt te zijn, wordt dit voor integrale afweging voorgelegd aan de raad.

Besluit van de raad nodig: Ja

De gemeente is verantwoordelijk voor de basiszorg crisisbeheersing en rampenbestrijding zoals bij wet en uitvoeringsbesluiten opgelegd. De gevolgen en consequenties om te voldoen aan de basisvereisten zijn inmiddels neergelegd in een plan van aanpak. Betreffende de regionalisering van de brandweezorg naar de regio volgen afzonderlijke voorstellen. De raad stelt daarnaast het integrale beleidsplan veiligheid vast.

Wijk- en buurtgericht werken

Pijler: Sociaal

Korte beschrijving ontwikkeling.

Een van de speerpunten uit het collegeakkoord is om meer wijk- en buurtgericht werken te realiseren en daardoor de leefbaarheid in de dorpen te bevorderen. Daartoe zijn afspraken gemaakt en zijn de activiteiten daarvoor gestart. Het wijk- en buurtgericht werken bevat zowel de sociale (samenleven) als de fysieke (schoon, heel en veilig) insteek. Van burgers wordt een actieve bijdrage verwacht aan hun leefomgeving. De samenwerking tussen burgers, partijen en/of gemeente wordt gestimuleerd.

Het wijk- en buurtgericht werken krijgt een extra impuls door een verbreding van het gemeentelijk takenpakket als gevolg van de decentralisatie van de jeugdzorg, delen van de AWBZ (Begeleiding) en taken rond de arbeidsmarkt (Wet werken naar vermogen). Het doet een extra beroep op participatie. En dan niet alleen in sociale, maar ook in economische zin. Het idee daarbij is dat de gemeenten maatwerk lokaal en dichtbij hun burgers kunnen gaan bieden. Daardoor worden in wijken en buurten betere en betaalbare alternatieven geboden die het gebruik van dure zorg kunnen voorkomen of terugdringen. Eerst eigen kracht, daarna collectief welzijn in de buurt en pas tot slot individuele zorg geldt daarbij als uitgangspunt.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Binnen wijk- en buurtgericht werken komt de komende tijd veel samen. De pilot heeft zich gericht op de directe woon- en leefomgeving van mensen om ook een gewenste werkwijze te kunnen bepalen. De vervolgstap is nu (onder andere als gevolg van de drie decentralisaties) aanvullende sociale aspecten nadrukkelijker hun plek te laten krijgen. Het gaat hier om een breed domein (van zorg tot arbeidsmatige participatie) gericht op mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben. Als gevolg van rijksbezuinigingen moeten keuzes worden gemaakt. Gemeentelijke regie is noodzakelijk om deze keuzes te maken, kaders te scheppen en rollen te bepalen voor de diverse organisaties en instellingen (professioneel en vrijwillig) die kansen en mogelijkheden voor zich zien binnen deze ontwikkelingen.

In deze wijkgerichte benadering is de aanwezigheid van basisvoorzieningen van wezenlijk belang. Bij de woonvisie, die in 2012 vastgesteld wordt, is als onderdeel opgenomen het bepalen van een aanbod van basisvoorzieningen (wonen-welzijn-zorg) per kern. Het gaat daarbij onder andere ook om (dorps)accommodaties voor ontmoeting (sport, cultuur) die op niveau gehouden moeten worden. Het eerste project accommodaties is nu min of meer afgerond en vraagt vanuit het wijk- en buurtgericht werken om een oriëntatie op een tweede project. Een initiatief dat zich nu al aandient is dorpscentrum "de Hezebrink" in Emst.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

De bovengeschetste ontwikkeling past goed bij de Eper Sociale Agenda. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen leefbaar, (tijdelijke) ondersteuning en (meer langdurige) zorg. Werd eerder ingestoken vanaf de zorgkant, nu moet een kanteling gaan plaatsvinden die meer inzet op de leefbaarheid, de civil society, het moderne noaberschap.

Buurt- en wijkgericht werken zal daarbij een essentiële functie hebben die de komende periode verder wordt uitgebouwd en uitgerold. Het project buurtbemiddeling (en een vervolg hierop) met Triada en Koppel past hier ook goed in, evenals het in voorbereiding zijnde project buurtbeheer gericht op het onderhoud van de openbare ruimte.

Bij accommodaties draait het om het stimuleren van ontmoeting en daarbij gebruik te maken van de bestaande accommodaties en de natuurlijke plekken van samenkomst (o.a. scholen, buurthuizen en sportkantines). Het vraagt meer inzet op multi-functioneel gebruik. Om dit alles mogelijk te maken is het wenselijk een budget op te bouwen om accommodaties daar waar nodig aan te kunnen passen aan de nieuwe eisen vanuit wijkgericht werken. Het kan hierbij onder meer gaan om verbouwingen en onderhoud, maar ook het afstoten van accommodaties kan hier onderdeel van uitmaken.

Besluit van de raad nodig: Ja

De raad krijgt gefaseerd besluiten voorgelegd die via de drie decentralisaties een bijdrage leveren aan het wijkgericht werken. Het is wenselijk om te starten met het reserveren van middelen voor het toekomstbestendig maken van accommodaties in het basisvoorzieningen-aanbod vanuit het perspectief van wijkgericht werken en dit betrekken bij de voorbereiding van de begroting voor 2013-2016.

3.2 Pijler ruimte

Nieuwe wetgeving in het domein ruimte	Pijler: Ruimte
--	-----------------------

Korte beschrijving ontwikkeling.

Het Rijk vindt de huidige wetgeving in het domein ruimte te ingewikkeld en te weinig samenhangend. Er geldt een complex van veel sectorale regels en procedures voor onder meer ruimte, bereikbaarheid, culturele monumenten, natuur. Om de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen kiest het Kabinet ervoor om het omgevingsrecht uit alle wetgeving te bundelen in één omgevingswet. Het motto van de nieuwe wet is dan ook "Eenvoudig beter". Een samenhangende omgevingswet draagt daartoe aan bij en biedt straks minder regels, gestroomlijnde plannen, ruimte voor particulier initiatief en lokaal maatwerk, minder onderzoek, snellere en betere besluitvorming en meer omgevingskwaliteit.

Aandachtspunten voor de gemeente.

De inwerkingtreding is voorzien in 2014. Dit is een ambitieus tijdsplan. De ontwikkelingen worden gevolgd om tijdig daarop te kunnen anticiperen.

De wetteksten moeten nog worden gemaakt. Wat er nu ligt zijn kaders om die wet te kunnen vullen. Duidelijk is wel dat het rijk nieuwe vereenvoudigde instrumenten wil in de ruimtelijke ordening. Op dit moment worden de volgende genoemd:

1. Omgevingsvisie: strategisch plan voor de fysieke leefomgeving (integraal en gebiedsdekkend)
2. Programma: op te stellen als actieve overheidsbemoeienis nodig is.
3. Algemene regels voor activiteiten in de leefomgeving: door rijk en/of provincie na te leven regels en zorgplichten
4. Omgevingsverordening: één gebiedsdekkende verordening voor de leefomgeving (ter vervanging van het bestemmingsplan).
5. Omgevingsvergunning: er komt één vergunning.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

Het opstellen van de Omgevingswet is nu nog in een te pril stadium. Na het opstellen vindt vervolgens de parlementaire behandeling plaats. De gevolgen voor de gemeente zijn dan ook nu nog niet in te schatten.

Besluit van de raad nodig: Ja

De besluitvorming betreft de gevolgen van de invoering van de nieuwe wetgeving.

Herijking natuurbeheer en -ontwikkeling	Pijler: Ruimte
--	-----------------------

Korte beschrijving ontwikkeling.

Het Kabinet decentraliseert het beheer en de ontwikkeling van de natuur naar de provincies. Daartoe heeft het Kabinet een akkoord gesloten met de provincies. Het gevolg daarvan is dat de Provincie Gelderland de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gaat herijken. De EHS is een samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen. Door deze herijking verdwijnt er 6.000 ha uit de provinciale EHS. Belangrijkste doel van de herijking is een bezuiniging op de middelen voor natuurontwikkeling en beheer. Daarnaast beoogt men de planologische schaduwwerking van EHS op te heffen op ontwikkelingen in de landbouw en recreatie in deze gebieden.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Naar verwachting zal binnen het gemeentelijk grondgebied ca. 500 ha uit de EHS verdwijnen. Dit betekent dat in de gebieden die buiten de EHS gaan vallen het ruimtelijke beschermingsregime met betrekking tot mogelijkheden voor recreatie en landbouw dient te worden heroverwogen.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

De gevolgen van de herijking van de EHS zoals hierboven aangegeven, moeten worden meegenomen bij het ruimtelijk beleid. Het dient betrokken te worden bij het opstellen van het bestemmingsplan Buitengebied. Daarnaast dient de Structuurvisie Veluweflank aangepast te worden.

Besluit van de raad nodig: Ja

De gevolgen van de provinciale besluiten leiden tot mogelijke aanpassing van bestemmingsplan en structuurvisie.

3.3 Pijler Economie

Ontwikkeling sociale wetgeving

Pijler: Economie

Korte beschrijving ontwikkeling.

Het kabinet werkt aan een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. In deze regeling worden Wajong, Wsw, WIJ en Wwb samengevoegd. Het kabinet wil met de nieuwe regeling 'werken naar vermogen' toe naar een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt die decentraal wordt uitgevoerd door gemeenten en/of werkpleinen. Het kabinet wil daarmee bereiken dat gemeenten meer mensen laten participeren, budgetten gericht en effectiever inzetten en kosten besparen. In het regeerakkoord heeft het kabinet ook een korting op het participatiebudget aangekondigd. Van het participatiebudget, dat bedoeld is voor scholing, begeleiding naar en op het werk en subsidies voor werkgevers, blijft een derde over aan het einde van de kabinetsperiode. En ook op de sociale werkvoorziening, het minimabeleid en de schuldhelpverlening vinden kortingen plaats.

Aandachtspunten voor de gemeente.

In een reactie op het onlangs gepresenteerde wetsvoorstel Wwnv heeft de VNG laten weten dat de noodzakelijke beleidsvrijheid ontbreekt in dit voorstel om gemeenten in staat te stellen maatwerk te leveren. Er dreigen tekorten en de financiële marges zijn smal. Het (nog) beschikbare budget dreigt op te gaan aan de lonen van de Sociale Werkvoorziening, omdat de rechten voor de huidige Wsw'ers gehandhaafd blijven. Hierdoor kan de situatie ontstaan dat er nauwelijks geld overblijft voor de re-integratie van andere doelgroepen. Ook worden gemeenten verplicht tot het leveren van nazorg, de no-risk polis en moet de toegangstoets ingekocht worden bij een externe. Bovendien kan de versoering van de uitkering voor de groep die overkomt vanuit de Wajong en WSW bij gemeenten leiden tot een extra beroep op armoederegelingen, bijzondere bijstand en schuldhelpverlening. Ook is een van de verwachte effecten van kortingen en samenvoeging van regelingen dat er een groter beroep op het Wwb-Inkomensdeel ontstaat. Er is tot slot een duidelijke link met de werkgeversbenadering.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

De uitgangspunten in de nieuwe Wwnv passen inhoudelijk binnen de Eper Sociale Agenda. De beleidsvrijheid die gegeven wordt met de komst van de Wwnv, is echter in de praktijk afwezig door het te beperkte budget (zie punt 2). Gevolg is dat er keuzes moeten worden gemaakt over welke middelen ingezet kunnen worden ten behoeve van welke doelgroep. Deze ontwikkeling roept op tot verbinding en afstemming op terreinen: jeugdzorg/passend onderwijs, awbz/wmo, arbeidsmarkt en met de gemeente Apeldoorn over de uitvoering. Keuzes kunnen ertoe leiden dat het beleid moet worden bijgesteld op extra aandacht voor de specifieke groep mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en in het algemeen het kunnen begeleiden van mensen met een uitkering naar werk.

Budgettair zijn er momenteel nog onzekerheden: zoals uitvoeringskosten Wwnv, nieuwe systematiek voor de uitkeringen, parlementaire behandeling. Huidige verwachting is dat voor de zomervakantie de budgetten in grote lijnen bekend zijn.

Om ons SW-bedrijf "Felua" om te kunnen vormen gaat de gemeente Epe samen met gemeenten Apeldoorn en Heerde een beroep doen op een fonds vanuit het Rijk (Herstructureringsfonds). Op basis van de verdeelsleutel van het Rijk lijkt Epe in aanmerking te komen voor ongeveer 1 miljoen euro in totaal. De middelen uit het fonds worden over een periode van 2012-2018 jaarlijks ter beschikking gesteld.

Besluit van de raad nodig: Ja

De raad krijgt fasegewijs een aantal beslisdocumenten voorgelegd.

3.4 Pijler Bestuur

Demografische ontwikkelingen	Pijler: Bestuur
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Als gevolg van de demografische ontwikkelingen gaat in de komende decennia de samenstelling van de bevolking drastisch veranderen. Het bevolkingsaantal in Epe gaat verder dalen. De omvang van het aandeel jongeren neemt af (ontgroening) en het aantal ouderen neemt toe (vergrijzing). Het aantal huishoudens stijgt met gemiddeld minder personen per huishouden.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
De demografische ontwikkelingen beïnvloeden de lokale en regionale economie en het wonen en leven in onze gemeente. Een goede en aantrekkelijke arbeidsmarkt is nodig om een evenwichtige economische structuur te behouden en te versterken. Het draagt bij aan het behouden van inwoners en het vestigen van mensen in de gemeente. Het behouden van de sociale cohesie is van belang en komt tot uiting in onder meer het verenigingsleven en het (blijven) meedoen aan de samenleving. Het voorzieningenniveau in de dorpen (o.a. welzijn, sport, cultuur, onderwijs) vraagt om een herijking door de veranderende bevolkingssamenstelling. Dit geldt ook voor het toekomstig woningaanbod. Dit betekent bijvoorbeeld meer mogelijkheden voor eenpersoonshuishoudens, senioren en een beperkte toename van het aantal woningen. Een aantrekkelijke woon- en leefomgeving draagt bij aan een vitale gemeente.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)</i>	
De effecten van de demografische ontwikkelingen leiden tot actualisatie van beleid op diverse terreinen. Bij de Sociale Agenda zijn deze effecten al meegenomen. In de komende actualisaties van beleid is dit een aandachtsonderwerp, zoals bij de nieuwe toekomstvisie, de nieuwe woonvisie, in het basisvoorzieningenaanbod (welzijn, zorg, onderwijs, vrije tijd) en het bepalen van het profiel recreatie en toerisme. Het is noodzakelijk om te anticiperen op deze ontwikkelingen en het monitoren daarvan.	
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i>	
De demografische ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd. Van belang is om inzicht te hebben of het gaat om incidentele danwel structurele ontwikkelingen die de samenstelling van de bevolking beïnvloeden. De consequenties en gevolgen komen in beeld bij de diverse beleidsactualisaties die ter besluitvorming worden aangeboden.	
Nieuw huisvestingsconcept gemeentelijke organisatie	Pijler: Bestuur
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Het bestaande huisvestingsconcept is toe aan een fundamentele wijziging op basis van onderstaande ontwikkelingen. Het realiseren van een moderne ambtelijke organisatie is een speerpunt van beleid. Vanuit een verdere doorvoering van het regiemodel ontwikkelt zich een compactere gemeentelijke organisatie met minder ruimtegebruik. Het verder invoeren van "Het Nieuwe Werken" (tijds- en plaatsongebonden werken met moderne ICT voorzieningen) alsmede de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening leiden tot een herziening van het bestaande huisvestingsconcept. De wens om de overheadkosten van de gemeentelijke organisatie terug te dringen.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
De mogelijkheden onderzoeken of het mogelijk is om de nieuwe organisatie geheel te huisvesten in de oudbouw en het later aangebouwde deel af te stoten. Er is een opdracht verstrekt aan een extern bureau om een integraal advies op te stellen.	

Bij een verwachte doorlooptijd van 3 maanden zou in juli een indicatie geven kunnen worden van de noodzakelijke investeringen en structurele opbrengsten.

Bij afstoting van de nieuwbouw is het noodzakelijk dat de oudbouw van het gemeentehuis toekomstgericht (flexibel in gebruik) en duurzaam (energieneutraal) wordt aangepast.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot bestaand beleid (inhoudelijk en financieel)

Het doorvoeren van een nieuw huisvestingsconcept draagt bij aan een praktische invulling en als voorbeeldfunctie om een duurzame gemeente te zijn. Het stimuleert de verdere ontwikkelingen naar een moderne ambtelijke organisatie.

Deze activiteit brengt implementatiekosten met zich mee. Deze zullen gedekt worden binnen de te realiseren besparingen. De resterende netto-besparingen worden ingezet voor de noodzakelijke verlaging van de overheadkosten.

Besluit van de raad nodig: Ja

Onderzoek moet uitwijzen welke mogelijkheden er zijn gericht op flexibel gebruik, duurzaam en kostenbesparend. Vervolgens is er een keuzebepaling. Het traject heeft een fasegewijze benadering, ook in de besluitvorming.

4 Financiële verkenningen 2013-2016

Vertretpunt meerjarenbegroting 2012-2015

De door de raad in november 2011 vastgestelde meerjarenbegroting 2012-2015 vormt de basis voor de financiële verkenningen voor de periode 2013-2016. De meerjarenbegroting 2012-2015 kan als volgt worden samengevat:

- Een reëel sluitende meerjarenbegroting.
- Beperkte financiële ruimte voor nieuw beleid, vervangingsinvesteringen en wettelijke uitgaven.
- Handhaving van de ingezette ombuigingstaakstellingen op uitgaven en inkomsten.
- Raming van financiële buffers voor de opvang van risico's op het gebied van de algemene uitkering, woningbouwprogrammering, bouwgrondexploitaties en decentralisaties in het sociaal domein (werken naar vermogen, awbz en jeugdzorg).

In cijfers kan de meerjarenbegroting 2012-2015 als volgt worden samenvat:

	2012	2013	2014	2015
Budgetprognose (inclusief financiële buffers)	-70.000	-472.000	-839.000	-935.000
Kosten van nieuwe en vervangingsinvesteringen	-165.000	-318.000	-435.000	-613.000
Kosten van nieuw beleid	-165.000	-163.000	-167.000	-169.000
Inkomsten (waaronder de ombuigingen)	+404.000	+957.000	+1.447.000	+1.718.000
Saldo	+4.000	+4.000	+6.000	+1.000

Nieuwe ontwikkelingen

Voor de opstelling van de financiële verkenningen voor de periode 2013-2016 zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De ramingen in de begroting 2012-2015 zijn o.a. gebaseerd op de gegevens uit de mei circulaire 2011. Inmiddels is de september- en de decembircirculaire ontvangen. De belangrijkste feiten uit deze circulaire zijn:

- Door het Rijk wordt alsnog een efficiencykorting geraamd die gerealiseerd moet worden door de vorming van RUD's. Voor Epe betekent dit een structurele korting op de algemene uitkering van € 167.000. Op basis van de huidige gegevens (concept bedrijfsplannen RUD) zal een belangrijk deel van deze korting niet opgevangen kunnen worden door een lagere gemeentelijke bijdrage aan de RUD.
- De gemeenten worden gecompenseerd voor de verwachte hogere uitgaven voor bijzondere bijstand. Voor Epe betekent dit een stijging van de algemene uitkering met structureel € 76.000.
- Het accres in de algemene uitkering laat voor de jaren 2012 en 2013 een daling zien. Voor de betreffende jaren betekent dit een verminderde inkomst van respectievelijk € 240.000 en € 190.000. Voor de jaren 2014 en 2015 is sprake van een toename van respectievelijk € 170.000 en € 330.000. In de betreffende circulaire wordt voor deze jaren nog uitgegaan van een herstel van de economische groei en daarmee stijgende rijksuitgaven.

Woningbouwprogrammering en bouwexploitaties grondbedrijf

De financiële consequenties van de regionale woningbouwprogrammering (een aanmerkelijk lager bouwvolume) zijn ingekaderd. Voor de opvang van de financiële risico's van de lopende bouwexploitaties binnen het grondbedrijf, zijn op basis van de huidige inzichten voldoende reserves/voorzieningen opgebouwd. Het positieve rekeningsaldo 2011 is/wordt ingezet voor versterking van de betreffende reserve en/of afboeken van verliezen/boekwaardes.

Renteontwikkeling

De ramingen in de begrotingen 2012-2015 zijn o.a. gebaseerd op een rentepercentage van 4,5% voor lang geld en 3% voor kort geld. Op basis van de meest recente rentevisie van de Nederlandse Bank (december 2012) kunnen deze percentages bij de volgende begroting waarschijnlijk naar beneden worden bijgesteld.

De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt zijn/blijven echter bijzonder onzeker. Bij de opstelling van de begroting 2013 zal de rentevisie van de Nederlandse Bank van juni 2012, als uitgangspunt dienen voor de raming in de planperiode 2013-2016.

Ombuigingsoperatie

De uitvoering van de ombuigingsoperatie ligt op koers. Voor de jaren 2013 t/m 2015 wordt invulling gegeven aan de nog resterende taakstelling op uitgaafverlaging van totaal € 832.000. In de nieuwe planperiode wordt uitgegaan van een taakstellende inkomstenverhoging van structureel € 518.000. Voor een specificatie van de ombuigingstaakstelling wordt verwezen naar bijgevoegde bijlage.

Aanvullende rijksbezuinigingen

Ten tijde van het opstellen van voorliggende financiële verkenningen 2013-2016 wordt op rijksniveau onderzocht op welke wijze invulling gegeven wordt aan de noodzakelijke rijksbezuinigingen. De omvang (tussen de 9 en 16 miljard) en de samenstelling van deze bezuinigingen zijn niet duidelijk. De gevolgen voor het gemeentefonds van deze nieuwe/aanvullende bezuinigen zijn afhankelijk van door het kabinet te maken keuzes.

De effecten van de nieuwe/aanvullende rijksbezuinigingen op de Eper meerjarenbegroting, kunnen op dit moment dan ook niet geraamd worden. Het meest ongunstige scenario (16 miljard verlaging van rijksuitgaven die allemaal gerelateerd zijn aan het gemeentefonds) betekend voor Epe een lagere algemene uitkering van circa 2 miljoen. Wordt daarentegen de rijksbezuiniging voornamelijk ingevuld met maatregelen die het gemeentefonds niet raken (bijvoorbeeld: bezuinigingen op ontwikkelingssamenwerking, uitgaven voor Europa, verhoging rijksbelastingen, beperking hypotheekrenteafrek e.d.) zal de korting op het gemeentefonds zich beperken tot enkele tonnen. De juni en/of de septembercirculaire zullen afgewacht moeten worden.

Decentralisaties op het sociaal domein en herijking gemeentefonds

De onzekerheden/risico's als gevolg van de decentralisaties op het sociaal domein en de herijking van het gemeentefonds zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2012-2015, zijn niet veranderd. Er is geen nieuwe/aanvullende informatie op basis waarvan de risico's kunnen worden gekwantificeerd. Vooralsnog wordt het uitgangspunt gehanteerd dat rijkskortingen bij de decentralisaties opgevangen worden binnen de uitgaven/inkomsten van de betreffende taakvelden. Ten aanzien van de herijking van het gemeentefonds zullen de ontwikkelingen ter zake worden gevolgd.

Financieel beeld 2013-2016: hoe te handelen

Het is op dit moment niet zinvol een nieuwe financiële meerjarenbegroting op te stellen voor de periode 2013-2016. De onzekerheid over de ontwikkeling van de algemene uitkering is, als gevolg van de voorgenomen rijksbezuinigingen, zo groot dat geen berekening gemaakt kan worden van de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Het is op dit moment niet noodzakelijk diverse scenario's op te stellen en maatregelen voor te bereiden. In de vorige meerjarenbegroting zijn juist voor deze onzekerheden/risico's flinke buffers opgebouwd. Bij de jaarrekening zijn inmiddels aanvullende maatregelen getroffen waarmee de risico's van de grondexploitaties en woningbouw-programmering zijn ingekaderd. Nadien heeft zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan (verdere daling van de rente, structureel overschot in de september- en decembercirculaire), die ingezet kunnen worden voor opvang van de eventuele aanvullende rijksbezuinigingen en lopende risico's in het meerjarenperspectief. Daarnaast beschikt de gemeente over voldoende reserves om de gevolgen van een eventuele forse rijksbezuiniging tijdelijk op te kunnen vangen om daarmee tijd en ruimte te creëren voor het voorbereiden van structurele maatregelen.

Gelet op deze omstandigheden wordt het meerjarenperspectief zoals geraamd in de meerjarenbegroting 2012-2015, vooralsnog gehandhaafd voor de nieuwe planperiode 2013-2016.

Wij gaan ervan uit dat bij de opstelling/invulling van de (meerjaren)begroting 2013-2016 in de zomer 2012 er voldoende duidelijkheid zal bestaan over de omvang en samenstelling van de rijksbezuinigingen en de effecten hiervan op de gemeentebegroting.

Dan zal beoordeeld kunnen worden in hoeverre de huidige eenmalige en structurele financiële buffers toereikend zijn en/of dat aanvullende financiële maatregelen voorbereid moeten worden.

Onder de huidige omstandigheden/financiële onzekerheden is het niet raadzaam bij voorliggende perspectiefnota extra ramingen op te nemen voor aanvullend nieuw beleid of uitbreiding van bestaand beleid.

5 BIJLAGEN

5.1 Ombuigingstaakstellingen 2013 t/m 2015

(besluit bij begroting 2012 t/m 2015)

Uitgaven verlagingen	2013	2014	2015
Beperken subsidies welzijnsorganisaties	€ 192.500	€ 385.000	€ 385.000
Beperken subsidies kunst in de openbare ruimte	€ 5.750	€ 5.750	€ 5.750
Beperken subsidie internationale betrekkingen	€ 1.850	€ 1.850	€ 1.850
Verminderen subsidie MDT	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Overdracht beheer en onderhoud buitensportaccommodaties	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Verhogen tarieven binnensportaccommodaties	€ 2.900	€ 2.900	€ 2.900
Beëindigen subsidie kunstgrasveld Zichtstede	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Versoberen WMO, bijzondere bijstand en CJG	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Versoberen schuldhulpverlening	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Herijken peuterspeelzaalwerk	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Versoberen leerlingenvervoer	€ 31.500	€ 31.500	€ 31.500
Efficiencykorting op uitvoering leerplicht	€ 11.900	€ 11.900	€ 11.900
Efficiencykorting op uitvoering onderwijs-begeleiding	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Beperken subsidie Veilig Verkeer Nederland	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
Rijkskorting op Regionale Uitvoeringsdiensten	pm	pm	pm
Overdracht beheer Hertenkamp	€ -	€ 10.000	€ 10.000
Verlagen subsidie Bureau voor Toerisme	€ -	€ 6.000	€ 6.000
Verlagen kosten Stedendriehoek	€ 700	€ 700	€ 700
Verminderen ambtelijke capaciteit	€ 25.000	€ 75.000	€ 125.000
Verlaging bestuurskosten	-	-	€ 75.000
Stacaravans in toeristenbelasting i.p.v. forensenbelasting	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Nader in te vullen taakstelling uit 2012	€ 25.700	€ 25.700	€ 25.700
TOTAAL UITGAVENVERLAGINGEN	€ 448.300	€ 706.800	€ 831.800

Inkomstenverhogingen	2013	2014	2015
Verhogen erfpachten	€ -	€ 80.000	€ 80.000
OZB verhoging boven inflatieperc. jaarlijks gemiddeld 3,65%.	€ 146.000	€ 292.000	€ 438.000
TOTAAL INKOMSTENVERHOGINGEN	€ 146.000	€ 372.000	€ 518.000

5.2 Visie/ambities en ontwikkelingen

Visie en ambities

De visie en ambities van de gemeente Epe staan verwoord in een aantal kaders, te weten: de toekomstvisie, het lokaal sociaal en ruimtelijk beleid, het collegeakkoord en -programma. Deze zijn uitgewerkt naar de vier pijlervisies en de strategische doelen in de programmabegroting. Een verdere uitwerking is er vervolgens naar de diverse beleidsnota's per programma van de begroting. Hierna volgt een korte inhoudelijke beschrijving van de hoofdkaders.

Toekomstvisie

De bestaande toekomstvisie heeft als motto "voortbouwen op kwaliteit" met vier thema's, te weten: verjonging en vergrijzing, voorzieningen en kernen, recreatie en toerisme en de ontwikkeling van het buitengebied. Er vindt een actualisatie van de toekomstvisie plaats. Belangrijk aandachtspunt is hoe in te spelen op de effecten van de demografische ontwikkelingen in de komende periode. De samenstelling van de bevolking verandert de komende decennia: vergrijzing, ontgroening, huishoudenverdunding. De nieuwe toekomstvisie richt zich op de ontwikkelrichting van de gemeente in zijn algemeenheid en de ontwikkeling van de vier afzonderlijke dorpen en het buitengebied.

Sociaal en ruimtelijk/economisch beleid

De toekomstvisie is uitgewerkt in de Sociale Agenda en het Ruimtelijk Structuurplan (incl. economie). Het sociale beleid richt zich op een drietal hoofdthema's, te weten: leefbaar, ondersteuning en zorg. De hoofdlijn is dat mensen hun eigen leven organiseren en de gemeente de gemeenschap faciliteert met een prettige en veilige woon-/leefomgeving met voldoende voorzieningen. Daar waar mensen niet mee kunnen doen vinden er (tijdelijke) ondersteuning of gerichte interventies plaats. Het ruimtelijk beleid richt zich op het versterken van de eigen identiteit als groene gemeente met de eigenheid van de dorpen en het streven naar voldoende woon-, werk- en recreatiegelegenheid. Aandacht voor natuur en landschap door het behouden en versterken van de cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden. Economisch ligt de aandacht op een gezonde stedelijke en plattelandseconomie met aandacht voor de dorpscentra Epe en Vaassen, vestigingsmogelijkheden voor ondernemers, vitaal platteland, zorg en recreatie en toerisme. Een effectief economisch beleid vraagt afstemming en samenwerking binnen de Regio Stedendriehoek.

Collegeakkoord (bestuursperiode 2010-2014)

De focus richt zich op de burger en de leefbaarheid in haar/zijn directe woon- en leefomgeving. De burger voelt zich verantwoordelijk voor zijn omgeving en is bereid daar een bijdrage aan te leveren. Het uitgangspunt is een krachtige en vitale gemeente te blijven. Daartoe vindt samenwerking plaats met buurgemeenten en de gemeenten in de Regio Stedendriehoek alsook met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Ingezet wordt op het investeren in wijkgericht werken, een kwalitatief goede openbare ruimte, een adequaat voorzieningenniveau in de dorpen, een gezonde (stedelijke en plattelands-) economie en het faciliteren en ondersteunen van burgers. Zes thema's krijgen specifieke aandacht, te weten: jeugd, participatie, duurzaamheid, vitale kernen en leefbare wijken, lokale economie - toerisme en recreatie, dienstverlening.

Voor het financiële beleid zijn er principes en uitgangspunten vastgelegd en zijn de hoofdlijnen voor de aanpak van de noodzakelijke bezuinigingen bepaald.

De insteek is om adequaat en flexibel te reageren op veranderingen in onze samenleving, zoals voortkomend uit demografische ontwikkelingen (krimp, vergrijzing, ontgroening). Hierbij rekening houdend met het eigene van de dorpen en het behouden en versterken van het unieke van de gemeente (natuur, landschap en cultuurhistorie).

Organisatie

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich naar een "regiegemeente" met als kenmerken dat de gemeente zich meer richt op sturen, leiden, coördineren en de uitvoering in belangrijke mate over laat aan burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De uitwerking van "regiegemeente" kan per gemeentelijke taak verschillen. In de gemeentelijke dienstverlening staat de vraag van de burger centraal.

De verdere ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening is gebaseerd op vijf principes: mensgericht, snel en zeker, voor iedereen toegankelijk en bereikbaar, eenmalig verstrekken van gegevens, transparant en daarop aanspreekbaar. Het programma elektronische overheid ondersteunt de uitwerking en verbetering van de dienstverleningsvisie.

Door de uitwerking van de onderdelen regie en dienstverlening ontwikkelt de organisatie zich naar een flexibele en kwalitatief hoogwaardige, compacte organisatie die effectief en responsief kan opereren. Een organisatie die zich richt op proces- en projectmatig werken.

Programmabegroting: pijlervisies en strategische doelen per programma

Een verdere concretisering van de hiervoor vermelde beleidskaders is te vinden bij de vier te onderscheiden pijlers (sociaal, ruimte, economie en bestuur) in de programmabegroting.

Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen/trends

Een aantal maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen/trends zijn van belang in de voorbereiding van voorstellen en bij het besluiten over ontwikkeling en uitvoering van beleid voor de komende jaren.

Maatschappelijk

Van de burger wordt verwacht dat deze meer zelfredzaam en zelfverantwoordelijk is. Het betekent een beroep doen op het maatschappelijk actief zijn of worden van mensen op tal van terreinen. Maatschappelijke organisaties en gemeente hebben als rol dit te faciliteren. Het behouden van de vitaliteit in de samenleving vraagt accenten op de terreinen wonen (diversiteit), werkgelegenheid en zorg (ondersteuning in maatschappelijke participatie). Dit als antwoord op de individualisering, de toenemende arbeidsparticipatie en de vergrijzing.

Als gevolg van de demografische ontwikkeling gaat de komende decennia de samenstelling van de bevolking drastisch veranderen: vergrijzing/ontgroening, meer huishoudens met minder personen (huishoudenverdunding), een lichte krimp/stabilisatie van het bevolkingsaantal.

Bestuurlijk

De lokale overheid krijgt steeds meer taken om uit te voeren (decentralisatie) met vaak daarbij de regierol (o.a. sturen, stimuleren, organiseren). Uit budgettair oogpunt vraagt het vaak een andere of nieuwe aanpak en/of een financiële oplossing. De betaalbaarheid van de voorzieningen komt onder druk te staan en vraagt afwegingen om een gewenst en gevarieerd aanbod aan lokale voorzieningen in de breedste zin te kunnen bieden en gelijktijdig de wettelijke taken uit te voeren.

Vorenstaande biedt volop kansen voor innovatie en vraagt een nieuwe rolbepaling. Kenmerken van deze wijze van handelen zijn: werken vanuit visie, op zoek gaan naar andere mogelijkheden/oplossingen, partijen uitdagen tot nieuwe ideeën, kritisch zijn ten opzichte van de bestaande uitvoeringspraktijk, het nut en noodzaakprincipe toepassen, het maken van scherpe keuzes, meer samenwerken met inwoners/maatschappelijke organisaties/ buur - en regiogemeenten, zakelijke afspraken maken met uitvoerders, als gemeente uitgaan van de eigen kracht.